

Medardova kvapka 1999 – 2009, a porovnanie s rokmi 2010 a 2011

Mesiac jún je považovaný za prvý letný mesiac, hoci astronomické leto sa začína až 21. júna. Sviatok Medarda sa slávi 8. júna a na tento deň sa vzťahuje najznámejšia pranostika: „Medardova kvapka štyridsať dní kvapká“. Medardova kvapka je z meteorologického hľadiska singularita (pomerne pravidelná odchýlka od celkového trendu počasia, podmienená zvýšeným výskytom poveternostných situácií v danej časti roka v niektorých geografických oblastiach), ktorá sa prejavuje najmä výrazným ochladením. Začiatkom júna totiž atmosférická cirkulácia nadobudne tzv. zonálny, alebo západný charakter, pri ktorom prúdenie z Atlantického oceánu prináša do strednej Európy vlhký vzduch. A práve v ňom sa tvorí oblačnosť a je viac zrážok. Studený vzduch k nám preniká nad prehriatu pevninu v niekoľkých za sebou nasledujúcich vlnách. Medzi nimi sú prestávky so slnečným počasím, ktoré poľnohospodári využívali najmä na kosenie sena. Obdobie s tradičnými dažďovými vlnami naši predkovia označovali ako:

- dažde svätovítske (15.6.)
- dažde svätójánske (24.6.)
- dažde prokopské (4.7.)
- dažde svätopeterské (1.8.- podľa kresťanského sviatku sv. Petra v okovách)

Pri pohľade späť do minulosti u nás súvisle odo dňa sv. Medarda štyridsať dní vcelku ešte nikdy nepršalo. Na Margitu 13.7., ktorá podľa pranostiky „*vopchá kosák do žita*“ bolo väčšinou zahájenie žatvy, od Medarda je to 35 dní.

Zamerali sme sa na spracovanie obdobia od Medarda 8.6. do 12.7. a pre porovnanie sme vyhodnotili aj obdobie po Margite - od 13.7. do 16.8. za roky 1999 – 2009, a to z nasledujúcich klimatologických staníc:

Bratislava – letisko

Hurbanovo

Sliač

Poprad

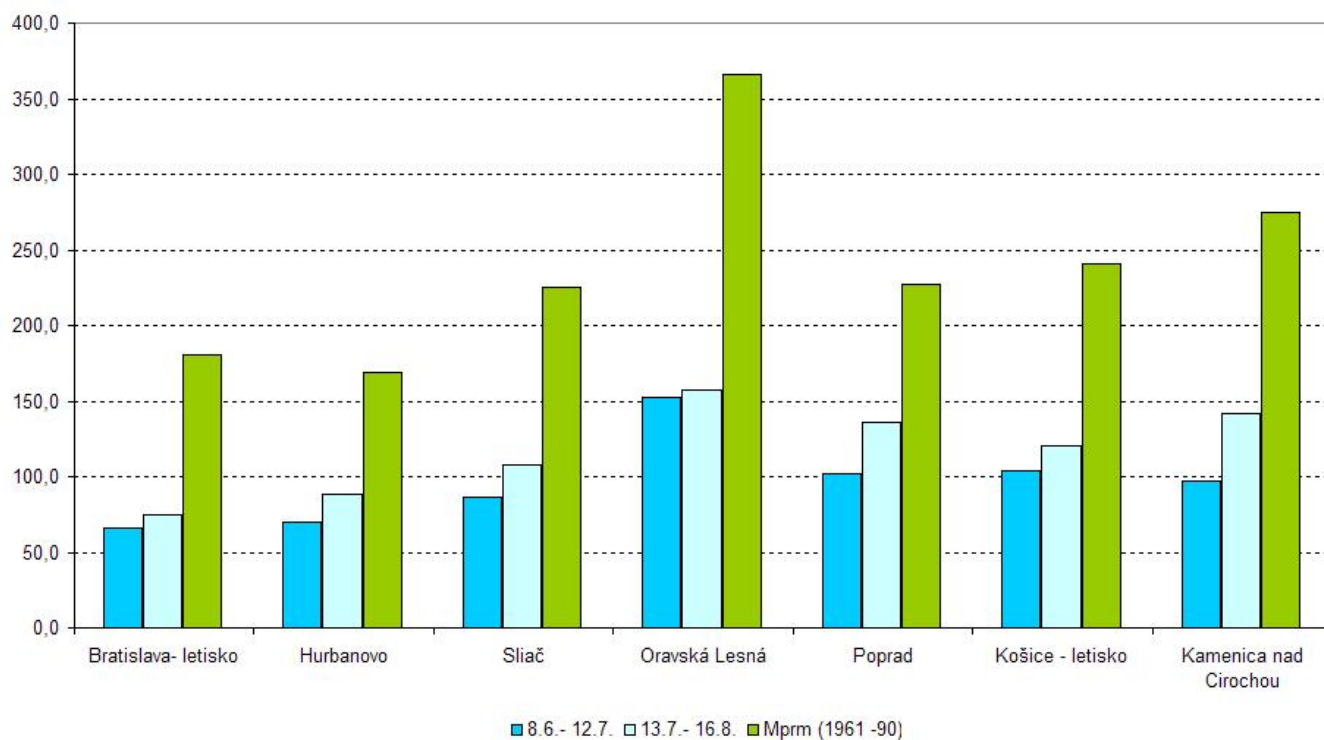
Oravská Lesná

Košice – letisko

Kamenica nad Cirochou

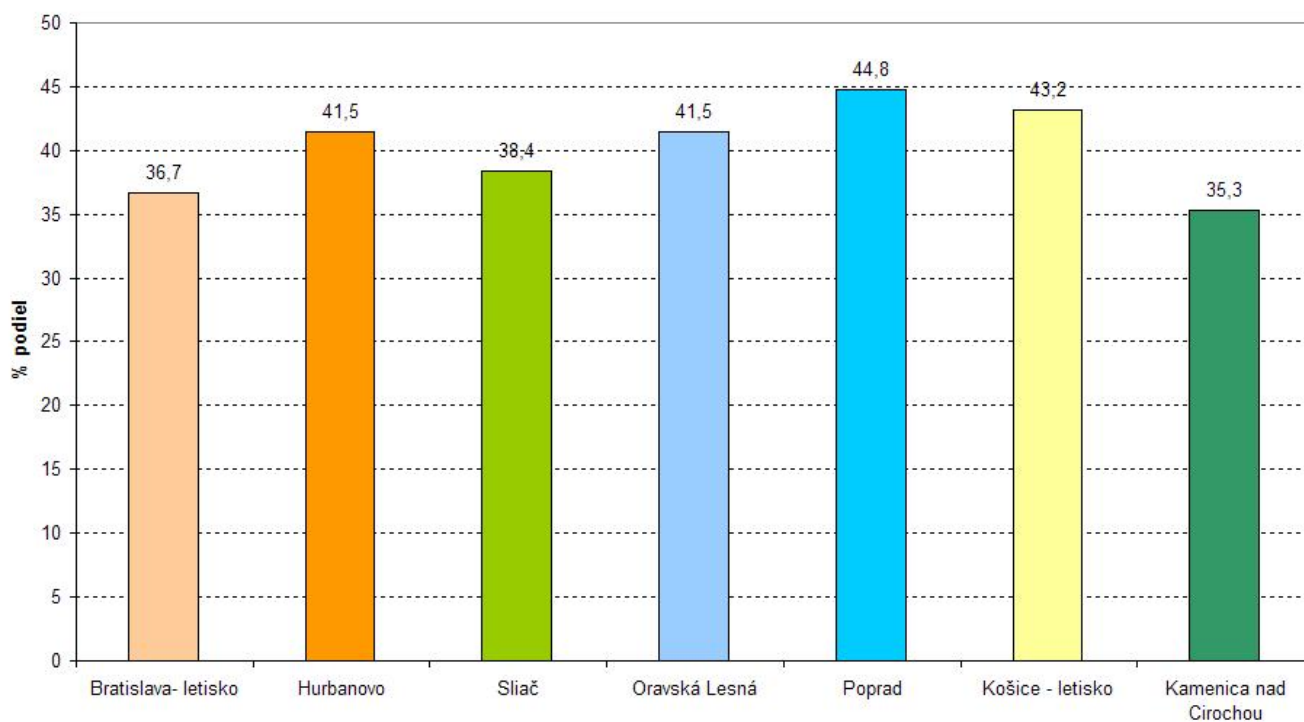
Za letné mesiace pre toto spracovanie sme neuvažovali astronomické leto, ktoré začína 21. júna letným slnovratom a končí 23. septembra jesennou rovnodennosťou, ale obdobie od 1. júna do 31. augusta.

Priemerné úhrny zrážok v porovnaní s normálovými úhrnmi za letné mesiace

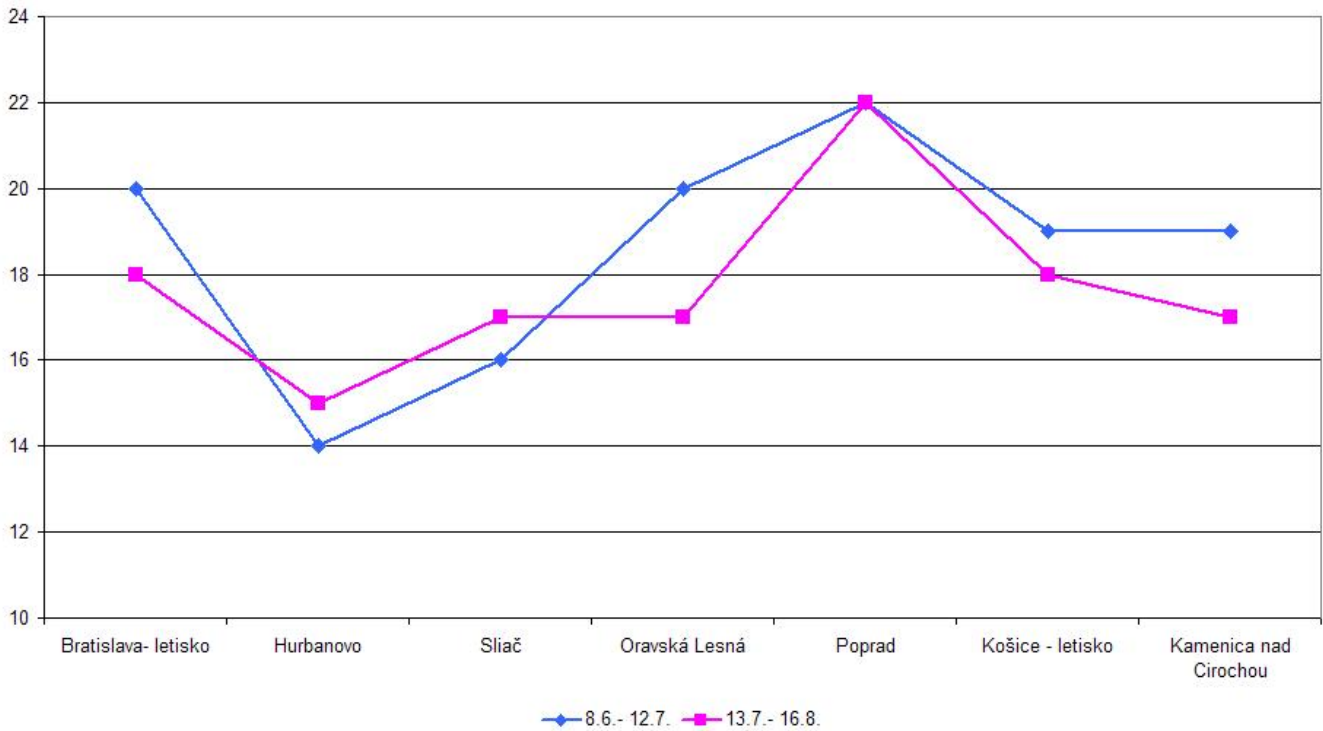

Mprm – dlhodobý normál zrážok v období 1961 – 1990 počas letných mesiacov (jún – august)

Podiel úhrnu zrážok za obdobie 8.6. do 12.7. v porovnaní s normálovým úhrnom za letné obdobie

Priemerný počet zrážkových dní vo vybraných obdobiach

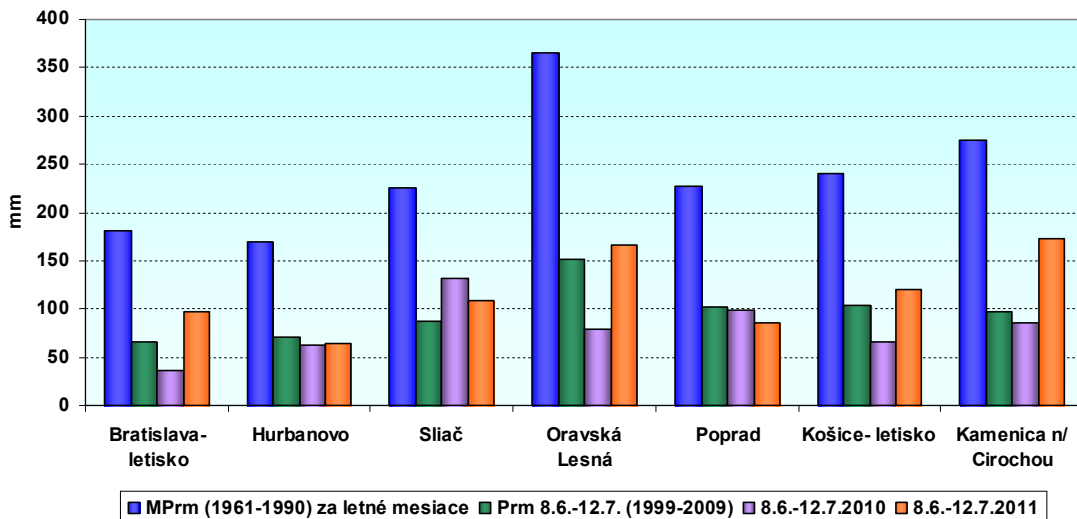

Z nášho hodnotenia obdobia rokov 1999 – 2009 vyplynulo, že počet zrážkových dní je takmer totožný v oboch hodnotených obdobiach, navyac úhrn zrážok na všetkých staniciach v období od Medarda 8.6. do 12.7. je nižší ako v nasledujúcom období, a to vplyvom zvýšenej búrkovej činnosti koncom júla a v auguste.

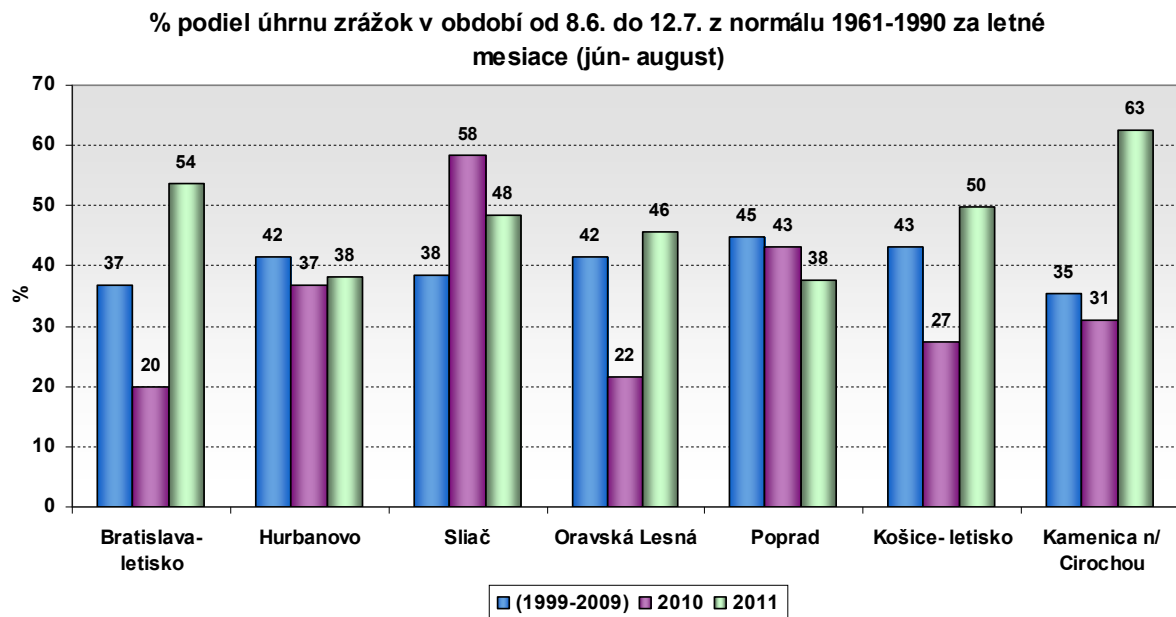
Ale priemerné úhrny zrážok od 8.6. do 12.7. (v období Medardovej kvapky) za obdobie 1999 – 2009 sú zastúpené 35 až 45 % z úhrnu zrážok predstavujúceho dlhodobý normál 1961 – 1990 v letných mesiacoch (jún, júl, august).

Vo vyššie rozpísanom hodnotení Medardovej kvapky sme spracovali obdobie od Medarda 8.6. do 12.7. a obdobie po Margite 13.7. až 16.8. za roky 1999 – 2009 zo 7 klimatologických staníc. Pre jeho porovnanie a doplnenie sme zhodnotili obdobie 8.6.-12.7. rokov **2010** a **2011**. Závety uvádzame nižšie...

Úhrny zrážok v období 8.6.-12.7. v porovnaní s normálovými úhrnmi za letné mesiace (jún- august)

Pri porovnaní úhrnov zrážok za spomínané obdobie s priemernými úhrnmi od 8.6.-12.7. (1999-2009) bolo obdobie roku 2011 zrážkovo bohatšie na 5 staniciach, pričom na zvyšných dvoch staniciach boli úhrny porovnateľné.

Percentuálny podiel úhrnu zrážok z normálu 1961-1990 bol najvyšší v roku 2011 na 4 staniciach, v Hurbanove a Poprade prevažoval priemerný podiel za roky 1999-2009, na Sliači podiel roka 2010.

Zhodnotenie Medardovej kvapky pre rok 2011:

Tohtoročná prvá vlna Medardovej kvapky prišla presne na Medarda, keď 8. a 9. júna postúpil cez naše územie smerom na východ studený front spojený s brázdou nízkeho tlaku vzduchu. Pršalo aj od 18. do 20. júna, kedy cez strednú Európu smerom na východ postúpila brázda nízkeho tlaku vzduchu. 24. a 25.6. prešla cez naše územie od západu ďalšia brázda nízkeho tlaku vzduchu. 26.6. k nám od západu zasahovala tlaková výš, ktorá sa presunula na severovýchod a po jej prednej strane k nám v závere mesiaca prúdil od severovýchodu studený vzduch. V prvej a poslednej dekáde júna sa vyskytli nebezpečné búrky s krupobitím a silným nárazovým vetrom.

Tretia vlna označovaná ako prokopské dažde sa prejavila zrážkami od 1. do 4. júla. 18. a 19. júla sa nad Slovenskom udržiaval zvlnený studený front. V stredu 20.7. sa nad Moravou vytvorila samostatná tlaková níz, do 24.7. prúdil po jej zadnej strane od severozápadu do strednej Európy studený vzduch, čo sa prejavilo vysokými úhrnmi zrážok v tomto období. Opäť sa potvrdilo, že Medardova kvapka “nekvapá” 40 dní vkuse, ale tohtoročná je v jednotlivých dažďových vlnách veľmi významná.